

Datum: 8 mei 2025	Initialen auteur: TVO	Bereikbaar: 14 0162
Status: Openbaar	Team: Sociaal Team Beleid	

Onderwerp:

Housing First

Geraadpleegde teams:

Sociaal Team Beleid, Sociaal Team Uitvoering en Vergunningen, Toezicht en Handhaving, Advies Bedrijfsvoering

Bijlagen:

Niet van toepassing

Behandeling in / door:**Datum:****Aard behandeling:**☐ Raad

Portefeuillehouder

Piena

Geheimhouding op	Titel	Grondslag WOO	Tot wanneer

COLLEGE VOORSTEL

Datum: 8 mei 2025	Openbaar	Zaaknummer: 1068516
Onderwerp: Housing First		

Voorstel:

1. In samenwerking met Thuisvester en Stichting Maatschappelijke Opvang Breda (SMO) te starten met het aanbieden van twee woningen voor de doelgroep Housing First met de intentie toe te groeien naar het verhuren van acht HF-woningen vanaf 2027.

Samenvatting

Housing First is een woonvorm voor dak- of thuisloze mensen waarbij intensieve ambulante begeleiding wordt aangeboden. Om de uitstroom in de maatschappelijke opvang te bevorderen, de instroom te verminderen en het opheffen van dak- en thuisloosheid te versnellen is Housing First een van de concepten om toe te voegen aan het woonpalet in Oosterhout. Dit past bij onze verantwoordelijkheid om in regio Breda in te zetten op het realiseren van alternatieve woonvormen.

Juridisch kader

- Participatiewet
- Wet Maatschappelijke Ondersteuning 2015:
 - Beleidskader regionale maatwerkvoorziening beschermd wonen, regio Breda 2021 – 2025.
 - Beleidskader Maatschappelijke Opvang, OGGZ en Verslavingspreventie regio Breda.
- Wet Versterking Regie op de Volkshuisvesting:
 - Afsprakenkader Wonen, Welzijn en Zorg regio Baronie (waaronder regionaal afsprakenkader Thuis in de Wijk).

Aanleiding

Vanuit bovenstaand juridisch kader wordt in regio Breda gewerkt aan onze verantwoordelijkheid voor een goed regionaal voorzieningenniveau voor mensen met een psychische kwetsbaarheid. Onderdeel hiervan is de beschikbaarheid van voldoende woonplekken in de wijk door in te zetten op het realiseren van alternatieve woonvormen. Housing first is er hier een van en geldt als ontbrekende schakel in het Oosterhoutse woonpalet van alternatieve woonvormen.

Housing First is er voor dak- of thuisloze (veelal alleenstaande) mensen met meervoudige (complexe) problematiek. Vaak is er sprake van psychiatrische problematiek in combinatie met verslaving en langdurige dak- en thuisloosheid. Via Housing First krijgen zij toegang tot een woning met intensieve ambulante begeleiding. Het gaat bijvoorbeeld om mensen met gedragsproblemen die niet binnen een instelling kunnen verblijven of niet goed passen in de (doorstroom)locatie. Over het algemeen zijn deze mensen niet passend in een groepsvoorziening.

In regio Breda wordt er al met Housing First gewerkt in de gemeenten Altena, Breda en Etten-Leur. De meeste woningen (43) bevinden zich in Breda en in Altena en Etten-Leur wordt via een ingroeimodel toegewerkt naar 8 woningen. Het aantal van 8 is ook passend voor de regionale verantwoordelijkheid van Oosterhout gezien ons inwonertal binnen regio Breda.

Welke data zijn gebruikt en op welke manier wordt de uitvoering gemonitord?

SMO Breda verzorgt de monitoring van Housing First cliënten in regio Breda.

Welke externe belanghebbenden zijn betrokken en hoe is het proces gevoerd?

Met de gemeenten in de regio Breda / Baronie is periodiek ambtelijk en bestuurlijk afstemming over de voortgang van de genoemde kaders, waaronder (alternatieve) huisvesting van deze doelgroep.

Met SMO Breda en Thuisvester zijn gezamenlijke overleggen gevoerd over het realiseren van Housing First in Oosterhout.

Wat willen we gaan doen?

Voorgesteld wordt te starten met Housing First in Oosterhout en te starten met 2 trajecten dit jaar. Zo kunnen we met Thuisvester en SMO ervaring opdoen met deze woonvorm en druppelsgewijs doorgroeien naar 8 woningen. Housing First is een regionale voorziening, bij voorkeur worden mensen met een binding met Oosterhout gehuisvest. Wanneer er sprake is van een negatief netwerk kan juist gekozen worden voor een beter passende woonplaats.

Housing First wordt geïmplementeerd in Oosterhout volgens onderstaande werkwijze. De regionale samenwerking rondom Housing First wordt dit jaar geëvalueerd.

1. Plaatsingsoverleg SMO

Mensen komen via bijvoorbeeld bemoeizorg, het straatteam of externe verwijzers zoals de GGD via Centraal Onthaal in beeld bij SMO Breda. Mensen worden gescreend door het Housing First-team van SMO en het regionaal toegangsteam beschermd wonen om te beoordelen of ze geschikt zijn om zelfstandig te wonen. Voorwaarden zijn o.a. in staat zijn om huur te betalen, persoonlijke begeleiding aanvaarden en een goede buur kunnen zijn.

Bij de plaatsing van cliënten via Housing First wordt dus zorgvuldig gekeken naar de match tussen cliënt, woning en wijk. Er wordt rekening gehouden met de leefstijl, hulpvraag en mogelijkheden van de cliënt én met de kenmerken van de woning en de directe leefomgeving. Deze aanpak draagt bij aan duurzame plaatsingen en versterkt de sociale cohesie in de wijk.

Buurtbewoners worden in beginsel niet vooraf geïnformeerd over de komst van een Housing First-client. Dit om het risico op stigmatisering van (voormalig) dakloze mensen te voorkomen. Tegelijkertijd wordt ingezet op een goede landing van de cliënt in de wijk. Dit betekent dat cliënten worden ondersteund bij het kennismaken met burens en bij het verkennen van de wijk en de aanwezige voorzieningen.

Er is sprake van intensieve samenwerking met Thuisvester. Korte lijnen maken het mogelijk om snel te schakelen bij vragen of signalen uit de buurt. In situaties waarin het wenselijk is om buurtbewoners wél te informeren, gebeurt dit altijd in afstemming met Thuisvester. Daarbij worden bijvoorbeeld contactgegevens uitgewisseld van begeleiders van Housing First. Buurtbewoners ervaren hierdoor vaak een laagdrempelige manier van communiceren en voelen zich serieus genomen.

Deze werkwijze waarborgt enerzijds de privacy van de cliënten, en anderzijds de betrokkenheid en zorg voor een veilige en leefbare wijk. Door de combinatie van zorgvuldig matches, goede begeleiding en korte lijnen met woningcorporaties en buurt, wordt gewerkt aan succesvolle en gedragen plaatsingen van Housing First-clienten.

2. Screeningsteam Oosterhout

De aanmeldprocedure wordt vervolgens gezamenlijk met gemeente, SMO en Thuisvester opgestart. Alleen als SMO, Thuisvester en gemeente Oosterhout een persoon geschikt achten voor Housing First in Oosterhout wordt voor deze persoon door Thuisvester een geschikte woning gezocht (kleine woningen in het lage sociale huursegment). Vanuit gemeente Oosterhout bestaat het

beoordelingsteam uit procesregie in samenwerking met de aandachtfunctionarissen beschermd wonen en een klantmanager Participatiewet. Vanuit Thuisvester een maatwerkadviseur en een klantadviseur bestaanszekerheid.

Om de persoon goed te laten landen in Oosterhout is het zaak om voorafgaand aan de huisvesting een en ander in te regelen. Denk hierbij aan het regelen van inkomen, bijvoorbeeld een uitkering en indien nodig overige financiële ondersteuning zoals inrichtingskosten bijzondere bijstand. Daarnaast vindt het indiceren en opstarten van de beschermd wonen ondersteuning vanuit Breda/SMO plaats en wordt de sociale kaart in Oosterhout doorgenomen ter voorbereiding op de nieuwe woonplek. Hier wordt onder andere gekeken naar geschikte voorliggende voorzieningen en/of vormen van (vrijwilligers)werk.

3. Bewoning

Intensieve begeleiding (welke al gestart is in de periode dat er een woning gezocht wordt) is een verplicht onderdeel van de huurovereenkomst. Daarnaast is er voor alle cliënten Housing First een bereikbaarheidsdienst ingericht (welke 24/7 beschikbaar en oproepbaar is). De begeleiding vanuit SMO bestaat uit drie vaste gezichten: een begeleider die regie voert, een wooncoach en een activeringscoach.

Housing First cliënten krijgen een tijdelijk huurcontract van 2 jaar. Er is voor een periode van 2 jaar gekozen omdat mensen vaak eerst tot rust moeten komen en dat na 2 jaar pas inzichtelijk wordt of iemand verder kan zonder de verplichte begeleiding vanuit housing first. Het huurcontract wordt in principe hierna 'omgeklapt' naar een reguliere huurovereenkomst voor dezelfde woning. Vaak is een aanvullende vorm van ondersteuning na 2 jaar nog nodig. Op dat moment wordt onderzocht door het beoordelingsteam van gemeente Oosterhout, het regionaal toegangsteam beschermd wonen, Thuisvester en SMO welke vorm van ondersteuning het best passend is. Deze drie partners blijven gedurende het Housing First traject met elkaar in contact over de voortgang van cliënten.

Afweging van argumenten voor en tegen?

Voor: we voegen een ontbrekende schakel toe aan het Oosterhoutse woonpalet van alternatieve woonvormen. Langdurig dak- en thuisloze Oosterhouters kunnen hierdoor in hun eigen omgeving aan hun herstel werken. We dragen bij aan de regionaliseringsopgave van woon-/zorgvormen voor dak- en thuisloze mensen.

Tegen: we onttrekken hiermee wel woningen van Thuisvester aan de reguliere voorraad. Gemeente Oosterhout zal voor deze doelgroep de kosten voor een uitkering en, na het Housing First traject, ondersteuning moeten betalen.

Afweging: de belangrijkste winst van Housing First is dat mensen uit een situatie van dak- en thuisloosheid gehaald worden en ondersteuning geboden wordt om hen te helpen richting herstel zodat ze mee kunnen doen in de samenleving. Qua kosten is langdurig verblijf in de doorstroomvoorziening overigens ook duurder dan Housing First en vormt geen passende omgeving om langere tijd te blijven. Housing First kan op termijn kosten besparen, bijvoorbeeld doordat het hogere ondersteuningskosten voorkomt en er minder gebruik gemaakt wordt van voorzieningen vanuit de maatschappelijke opvang.

Wat mag het kosten en waar gaan we het van betalen?

De kosten voor Housing First worden vanuit het regionale budget beschermd wonen (regio Breda) betaald. Na 2 jaar stopt het concept van Housing First.

Na het omklappen van de huurovereenkomst wordt per casus bekeken welke vorm van ondersteuning aanvullend nodig is. Dit kan bijvoorbeeld beschermd wonen zijn (bekostigd vanuit regio Breda) of lichtere Wmo ondersteuning zoals begeleiding (bekostigd vanuit gemeente Oosterhout, ter indicatie een beschikking begeleiding licht en midden bedragen respectievelijk €6.000 en €14.000 per jaar).

Hoewel cliënten actief begeleid worden naar meedoen in de samenleving zullen deze vaak lokale kosten maken in het kader van de Participatiewet. Het gaat hier om een beperkt effect op het uitkeringsvolume (minder dan 1% als we uitgaan van de in dit voorstel beschreven aandeel).

Risico's?

Hoewel bij cliënten wordt benadrukt dat zij zo min mogelijk overlast mogen veroorzaken, kunnen overlastsituaties wel ontstaan gezien de problematiek van de doelgroep. In dergelijke gevallen gaan de drie partijen tijdig in gesprek over aanvullende maatregelen of ondersteuning. Mocht dit niet tot een verbeterde situatie leiden dan kan dit na dossieropbouw tot beëindiging van de huurovereenkomst leiden. Bij daadwerkelijke beëindiging wordt Centraal Onthaal ingelicht en wordt bekeken of de persoon toegeleid kan worden naar een andere woonvorm.

Housing First woningen passen niet in iedere straat/buurt. Er is daarom een zorgvuldige afweging nodig of een specifieke huurwoning geschikt wordt geacht. Zo zal Thuisvester bijvoorbeeld een woning waar eerder overlast is geweest niet toewijzen aan een cliënt Housing First. Dit in verband met het sociale draagvlak van de buurt.

Communicatie:

Gemeente Oosterhout gaat in samenwerking met Thuisvester en Stichting Maatschappelijke Opvang Breda woningen voor de doelgroep Housing First aanbieden. Hiermee dragen we bij aan het uitbreiden en beter spreiden van het aantal Housing First plekken in regio Breda.